درس 9

1 دعا
رهبر گروه: دعا کنید و اعضای گروه و نیز این درس را که راجع به موعظهٔ ملکوت خدا است، به خداوند بسپارید.

2 در میان گذاشتنِ آموخته‌ها (15 دقیقه)
اول سموئیل
هر یك به‌نوبت و به‌طور خلاصه برای دیگران تعریف کنید که در خلال یکی از «اوقات خلوتی» که به مطالعه قسمت‌های تعیین‌شده از کتاب‌مقدس مشغول بوده‌اید چه آموخته‌اید (اول سموئیل 2و3و7و8)، (یا یادداشتهایی را که در اوقات خلوت خود نوشته‌اید، بخوانید).
به کسی که صحبت می‌کند خوب گوش کنید، سخنانش را جدی بگیرید و او را بپذیرید. در مورد آنچه می‌گوید بحث نکنید.

3 به خاطر سپردن (5 دقیقه)
عنوان مجموعه: رومیان
دو به دو دوره کنید. رومیان 2:5

4 تعلیم (90 دقیقه)
دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، خمیرمایه، و دانهٔ خردل
«مثل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند» در مرقس 4:26-29، «مثل خمیرمایه» در لوقا 13:20-21، و «مثلِ دانهٔ خردل» در مرقس 4:30-32، مثل‌هایی هستند درباره «رشد ملکوت خدا».
مَثَل «داستانی است زمینی با معنایی آسمانی»؛ یا «توضیحی است مبتنی بر امور واقعی زندگی به‌منظور تعلیم حقیقتی روحانی.» عیسی از وقایع عادی و روزمره زندگی انسان استفاده می‌کرد تا اسرار ملکوت خدا را روشن سازد و مردم را با واقعیت وضعیتشان و نیازشان به احیا روبرو سازد.
این مثل را با استفاده از شش رهنمود مربوط به مطالعهٔ مثل‌ها (ر.ش. ضمیمه 1) بررسی خواهیم کرد.

الف) مثل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند
قرائت: مرقس 4:26-29

1- درك داستان طبیعی مَثَل
مقدمه: مثل‌ها با زبان مجازی بیان شده‌اند تا مفهومی روحانی تشریح شود. از این رو، نخست به بررسی واژگان و پیشینهٔ فرهنگی و تاریخی داستان می‌پردازیم.
بحث: چه عناصری در داستان مطابق واقعیات زندگی روزمره‌اند؟
یادداشتها:

الف) رشد یك گیاه پدیده‌ای است اسرارآمیز. رشد و نمو در طبیعت همواره یك سرّ است! هیچکس بدرستی نمی‌داند فرایند رشد چرا و چگونه رخ می‌دهد، خواه آنچه رشد می‌کند درخت و گیاه باشد، خواه حیوان یا انسان. کشاورز دانه را در مزرعه می‌کارد، ولی این را خوب می‌داند که خود او به هیچ وجه نمی‌تواند موجب رشد آن شود. او بر فرایند ریشه دواندن، جوانه زدن، رشد، شکل‌گیری میوه، و بالاخره به‌بار نشستنِ محصول هیچ احاطه‌ای ندارد. چه‌بسا روزها و شبهایی که کشاورز کاری بکار گیاه ندارد، و با اینحال گیاه به رشد خود ادامه می‌دهد! و او نمی‌داند چطور ! تنها کاری که کشاورز می‌تواند بکند این است که مطمئن باشد دانه‌ها رشد خواهند کرد، و با صبر و حوصله منتظر فرا رسیدن موسم درو محصول باشد. البته می‌تواند روی دانه‌ها را بپوشاند، علفهای هرز را وجین کند، خاك را نرم نماید، بدان کود دهد، و شاید حتی گیاهان را آبیاری کند. تمام این کارها مهم است، اما وقوع فرایند رشد را باعث نمی‌شود!

ب) دانهٔ گیاه بطور بالقوه یك معجزه است. دانه، بدون کمك انسان و بی‌آنکه علتی مرئی در کار باشد، خود بخود در دل خاك ریشه می‌دواند، جوانه می‌زند، ساقه‌ای بلند از آن سر بر می‌کند، خوشه تشکیل می‌شود، و سرانجام دانه‌هایی کامل در خوشه ایجاد می‌گردند. تو گویی خدا سرّ رشد و نمو را در دانهٔ کوچك به ودیعه نهاده و از این رو دانه دقیقاً می‌داند باید چه کند، و چه چگونه و چه زمان عمل کند. خدا به دانهٔ کوچك قدرت یا قابلیتِ بالقوهٔ عظیمی بخشیده است.

ج) مراحل رشد. گذر از یك مرحلهٔ رشد به مرحلهٔ دیگر چنان تدریجی است که به احساس در نمی‌آید. کشاورز نمی‌تواند بگوید ساقه دقیقاً در چه لحظه‌ای به خوشه تبدیل می‌شود، و یا چه هنگام دانه‌هایی کامل در خوشه ایجاد می‌گردند. اما در شرایط عادی، رشد صورت می‌گیرد و اجتناب‌ناپذیر است. هیچ چیز نمی‌تواند جلوِ روند رشد را بگیرد.

د) درو محصول نشانهٔ موفقیت و پیروزی است. آیه 29 می‌گوید: «و چون ثمر رسید، فوراً داس را بکار می‌برد زیرا که وقت حصاد رسیده است.» موعد برداشت حصاد به‌گونه‌ای دراماتیك توصیف می‌شود: «فوراً». کشاورز آنگاه که موعد برداشت فرا رسد، محصول را بیدرنگ و بی‌هیچ تعلل درو خواهد کرد!

2- بررسی چارچوب آنی مَثَل و تعیین عناصر آن

مقدمه: چارچوب شامل «زمینهٔ» مَثَل و «توضیح یا کاربردِ» آن می‌گردد. زمینهٔ مثل ممکن است بیانگر این نکته باشد که مثل به چه مناسبتی گفته شده، یا اینکه شرایط به‌هنگام گفته شدن آن به چه صورت بوده است. زمینه معمولاً قبل از مثل یافت می‌شود و توضیح یا کاربرد، بعد از مثل.

کشف و بحث: زمینه، داستان، و توضیح یا کاربرد مَثَل چیست؟

یادداشتها:

الف) زمینهٔ این داستان، در مرقس 4:1-25 و 30-34 یافت می‌شود. از مرقس 4:33-34 چنین بر می‌آید که عیسی مثلِ برزگر را در آیات 3-9، مثلِ دانه‌ای را که در نهان رشد می‌کند در آیات 26-29، و مثلِ دانهٔ خردل را در آیات 30-32، خطاب به مردمی تعریف کرد که آنجا حاضر بودند. در این آیات می‌خوانیم: «و عیسی به مثل‌های بسیار مانند اینها (مانند این سه مثل)، کلام را بدیشان بیان می‌فرمود بقدریکه استطاعت شنیدن آن را داشتند. او بدون مثل بدیشان سخنی نگفت، لیکن در خلوت تمام معانی را برای شاگردان خود شرح می‌نمود.»

ب) داستان این مثل در مرقس 4:26-29 یافت می‌شود.

ج) توضیح یا کاربرد. عیسی توضیحی در مورد این مثل نمی‌دهد. به همین جهت تعبیر آن را باید در خود داستان و چارچوبِ آن جست. (رجوع کنید به قسمت 6).

3- تعیین جزئیات مربوط و نامربوط در مثل

مقدمه: قصد عیسی این نبود که تمامی جزئیاتِ مثل‌هایش دارای مفهوم روحانی باشند. جزئیاتِ مربوط یا اصلی در داستانِ مثل آن دسته از جزئیات هستند که درس اصلی مثل را استحکام می‌بخشند. بنابراین، نباید برای هر یك از جزئیات مثل، معنای روحانی مستقلی قائل شویم.

کشف و بحث: کدامیك از جزئیاتِ این مَثَل واقعاً اصلی یا مربوط می‌باشند؟

یادداشتها:

الف) کشاورز یا کسی که دانه را می‌کارد. بعضی از مسیحیان معتقدند که کشاورز یا کسی که دانه را می‌کارد، در مَثَلِ دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، نمایانگر عیسی مسیح است زیرا در مثل گندم و کرکاس نیز منظور از «برزگر» خود عیسی مسیح است. اگر چنین می‌بود، نتیجه می‌شود که عیسی مسیح نمی‌داند دانه چطور ریشه می‌دواند، رشد می‌کند، و میوه می‌دهد! اما چنین فرضی قابل پذیرش نیست و بدین ترتیب اندیشه‌ای به مثل راه می‌یابد که با نکته یا پیام اصلی مثل بیگانه است. بنابراین در مثل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، «کشاورز» یا کسی که دانه را می‌کارد جزو جزئیات اصلی یا مربوط نیست، بلکه صرفاً نقش کمکی دارد و به پیام اصلی مثل استحکام می‌بخشد.

ب) پراکندنِ دانه بر زمین. عیسی در این مورد نیز توضیحی نمی‌دهد، اما این امر احتمالاً به ملکوت خدا مربوط می‌شود که همانا حاکمیتِ کامل خدا در قلب و زندگی مردم است. پراکندنِ دانه بر زمین ممکن است به کلام خدا اشاره داشته باشد که در دل مردم کاشته می‌شود (مرقس 4:14)، یا به خدا که بواسطه فیض و حاکمیت مطلق خود، با محبت و اقتدار از طریق روح‌القدس در دل افراد کار می‌کند و دنیای گنهکار را نسبت به گناه، عدالت و داوری ملزم می‌سازد (یوحنا 16:8). نیز می‌تواند به کار گستردهٔ خدا اشاره داشته باشد که باعث می‌شود انجیل و کلامش از مکانی به مکان دیگر و از یك ملت به ملتی دیگر موعظه شود (متی 24:14).

ج) مراحل مختلف رشد گیاه. گذر از مرحله‌ای به مرحلهٔ دیگر امری نامحسوس است. عیسی در مورد مراحل مختلف رشد گیاه نظیر جوانه زدن، بالا آمدن ساقه، خوشه، و ایجاد دانهٔ کامل در خوشه، توضیحی نمی‌دهد و به کاربرد آن اشاره‌ای نمی‌کند. نقش این جزئیات، استحکام بخشیدن به این مطلب است که دانه بطور بالقوه این قابلیت یا توانایی را دارد که تمام این مراحل رشد را پشت سر گذاشته، به گیاهی بالغ تبدیل شود و محصول دهد. بنابراین، مراحل مختلف رشد گیاه را نباید واجد معنایی مستقل و

جداگانه دانست. این مراحل، نمایانگر مراحل مشخص و بخصوصی در روند رشد روحانی افراد، یا مراحل مختلف بشارت دادن به مردم دنیا نیست.

د) حصاد. «حصاد» در اینجا نیز همچون مثل گندم و کرکاس، یادآور داوری نهایی و بازگشت عیسی مسیح است. بااینحال عیسی در این باره توضیحی نمی‌دهد و به کاربرد آن نیز اشاره‌ای نمی‌کند. نقش «حصاد» صرفاً استحکام بخشیدن به این واقعیت است که هیچ کس و هیچ چیز نمی‌تواند جلوِ کار پرقدرت و مقتدرانهٔ خدا را که از طریق کلامش در قلب و زندگی مسیحیان انجام می‌دهد، بگیرد. کارِ خدا سرانجام موفق خواهد شد و به ثمر خواهد نشست!

4- تشخیص پیام اصلی مثل

مقدمه: پیام اصلی مثل را می‌توان یا در توضیح یا کاربرد مثل یافت، یا از خودِ داستان. از روشی که خودِ عیسی برای توضیح یا کاربرد مثل به‌کار برد، می‌توانیم پی ببریم که مثل را چگونه باید تفسیر کنیم. هر مثل معمولاً فقط یك داستان اصلی یا یك نكتهٔ اصلی دارد. بنابراین، نباید در پی این باشیم که یك حقیقت روحانی از هر یك از جزئیات مثل بیابیم، بلکه باید به‌دنبال درس اصلی مثل باشیم.

بحث: پیام اصلی این مثل چیست؟

یادداشتها:

مثلِ دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند در مرقس 4:26-29، درباره « رشد ملکوت خدا » است. پیام اصلی مثل این است: «منشاء و مسبب اصلی رشد روحانی نه انسان، بلکه فقط و فقط خدا است. خدا است که ملکوت خود را مستقر می‌سازد و آن را گسترش می‌دهد. او است که بر دل و زندگی و فکر و کردار آدمیان سلطنت می‌کند و بر جملگی احاطه دارد.»

ارادهٔ حاکم خدا باعث می‌شود کلام خدا در کتاب‌مقدس به‌گونه‌ای مقتدرانه و پرقدرت بر قلوب و زندگی مردم، و در نتیجه بر کل جامعه، تأثیر بگذارد. این واقعیت برای مسیحیان بسی مایهٔ تسلی و دلگرمی است. مسیحیان باید با صبر و بردباری منتظر رسیدنِ حصاد باشند، زیرا حصاد سرانجام با پیروزی کامل فرا خواهد رسید! نقشه‌ای که خدا برای ملکوتِ خود دارد باید عملی شود، و چنین نیز خواهد شد! هیچ کس و هیچ چیز نمی‌تواند جلوِ آمدن ملکوت خدا را بگیرد و در برابرِ آن بایستد! ملکوت خدا ملکوتی است مربوط به زمان حال ، بدین معنا که با آمدن مسیح به این جهان آغاز شده است! نیز ملکوتی است در حال رشد ، بدین معنا که پیوسته و در هر زمان در میان تمامی مردم روی زمین از هر قوم و ملتی که باشند، در حال گسترش است! و بالاخره ملکوتی است مربوط به آینده ، بدین معنا که ملکوت خدا به‌هنگام بازگشت مسیح از هر جهت کامل خواهد بود! امتی عظیم از نجات‌یافتگان که هیچ کس را یارای شمردن آنها نیست، از هر امت و قبیله و قوم و زبان در حضور تخت عیسی مسیح خواهند ایستاد (مکاشفه 7:9) و دنیای کنونی بکلی احیا خواهد گردید (دوم پطرس 3:10-13)! دانه طبق قوانین طبیعی خاص خودش که خودِ خدا در آن به ودیعه نهاده و از دید کشاورز پنهان است، رشد می‌کند و به ثمر می‌نشیند. به همین ترتیب، کار خدا نیز که بواسطهٔ فیض و قدرت عظیم خود در ملکوتش انجام می‌دهد، طبق ارادهٔ حاکم و پرفیض او رشد خواهد کرد و به ثمر خواهد نشست! «درك و اذعان حاکمیت خدا» یکی از مهم‌ترین ویژگیهای ملکوت خدا است. قوم حقیقیِ ملکوت خدا، پیوسته اذعان می‌دارند که یکسره متکی به خدایند. آنان برای نجات خود و نیز برای آنکه از لحاظ روحانی در تمام شئونات زندگی‌شان رشد کنند، از آغاز تا انجام به خدا توکل دارند. همچنین جهت استقرار کلیساهایشان در همه جا، و نیز برای آنکه بتوانند بر جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند تأثیریِ ماندگار داشته باشند، تماماً متکی به خدا هستند. و بالاخره برای روند نهایی و مقاومت‌ناپذیری که طی آن همه چیز سرانجام به کمال خواهد رسید نیز باز توکلشان بر خدا است!

5- مقایسهٔ مَثَل با قسمتهای مشابه و متضاد در کتاب‌مقدس

مقدمه: بعضی از مثل‌ها مشابه یکدیگرند و قابل مقایسه می‌باشند. اما حقیقت موجود در تمام مثل‌ها با حقیقتی که در سایر قسمت‌های کتاب‌مقدس تعلیم داده شده، یا دارای تشابه است یا تضاد. سعی کنید مهم‌ترین قسمت‌های قابل مقایسه را که ما را در تفسیر مثل یاری می‌دهند، بیابید. همیشه تفسیر مثل را با تعلیم مستقیم و واضح کتاب‌مقدس محك بزنید.

قرائت: اشعیا 55:10-11؛ 14:24و27؛ مزمور 138:8.

کشف و بحث: تعلیم موجود در این قسمت‌ها را چگونه می‌توان با تعلیم موجود در مثلِ «دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند» مقایسه کرد؟

یادداشتها:

در اشعیا 55:10-11 می‌خوانیم: «چنانکه باران و برف از آسمان می‌بارد و به آنجا بر نمی‌گردد بلکه زمین را سیراب کرده آن را بارور و برومند می‌سازد و برزگر را تخم و خورنده را نان می‌بخشد، همچنان کلام من که از دهانم صادر گردد خواهد بود: نزد من بی‌ثمر نخواهد برگشت، بلکه آنچه را که خواستم بجا خواهم آورد و برای آنچه آن را فرستادم کامران خواهد گردید .» کلام خدا در کتاب‌مقدس، خواستهٔ خدا را عملی می‌کند و هدفی را که این کلام برای آن فرستاده شد، تحقق خواهد بخشید! به همین ترتیب، خدا نقشه‌ای را که برای هر یك از فرزندانش دارد به‌انجام خواهد رساند و هیچگاه کارهای دست خویش را ترك نخواهد کرد (مزمور 138:8)! تمام اهداف و نقشه‌های خدا عملی خواهد شد، و هیچ کس نمی‌تواند او را از انجام برنامه‌هایش باز دارد (اشعیا 14:24و27)!

6- خلاصة تعالیم اصلی مثل
بحث: تعالیم یا پیامهای اصلی مثـل چیسـت؟ عیسـی می‌خواهـد چـه چـیزی را بـدانیم یـا بـه آن ایمـان بیاوریم ؛ او می‌خواهد که ما چه باشیم یا چه بکنیم ؟
یادداشتها:
این مثل هشداری است در مورد آنهمه شور و هیجانات انسانی، آرمان‌گرایی‌های بشری و بی‌صبری و شتابزدگی که در رابطه با کار خدا وجود دارد. مردم می‌پرسند: «چرا خدا پُـری ملکـوتش را زودتـر در این دنیای تاریك و پر هرج و مرج برقرار نمی‌سازد؟» نتیجة چنین حالاتی اغلب یأس، بـدبینی، شـك و تردیـد، و دلسردی و عدم پشتکار است. این مثل می‌خواهد بدبینی ما را به خوشبینی و آرمان‌گرایی مبتنی بر اعتماد به خدا تبدیل کند. هر جا که بکاریم، سرانجام روزی حصاد به عمل خواهد آمـد! حـتی اگـر خیلی چیزهـا را نمی‌فهمیم، باید بدانیم که نقشه و برنامة خدا هرگز عقیم نمی‌ماند و به زمین نمی‌افتد!
البته این بدان معنا نیست که مسیحیان نباید به اتفاق یکدیگر با مسیح همکاری کنند (اول قرنتیـان 3:6-9). اما مَثَل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، بر کار مقتدرانة خدا در قلب و زندگی مـردم تأکیـد دارد. بـه همین خاطر است که خدا می‌گوید: «به توبه و آرامی نجات خواهید یافت، و قوّت شما از راحتی و اعتمـاد می‌باشد» (اشعیا 30:15).

ب) مثل خمیرمایه.
قرائت: متی 13:33؛ لوقا 13:20-21.

1- درك داستان طبیعی مَثَل
بحث: چه عناصری در داستان مطابق واقعیات زندگی روزمره‌اند؟
یادداشتها:

الف) مقدار خمیر. کتاب‌مقدس صراحتاً می‌گوید که آن زن «خمیرمایه را در سه کیل (پیمانه) خمیر پنهان کرد». کیل یا پیمانه (در زبان یونانی و آرامی: "sata") تقریباً معادل یك سوم گالن، یا در حدود 3/7 لیتر است. بنابراین مقدار خمیر بسیار زیاد بود و تقریبـاً بـه 22 لیـتر بـالغ می‌شـد (پیـدایش 18:6؛ داوران 6:19؛ اول سموئیل 1:24).

ب) خمیرمایه. خمیرمایه ماده‌ای است متشکل از سلولهای قارچی. این سلولها در تماس با مایعات شیرین تکثیر می‌یابند و تخمیر می‌کنند. از خمیرمایه در تهیة شراب و نیز وَر آوردنِ نان استفاده می‌شود.

2- بررسی چارچوب آنی مَثَل و تعیین عناصر آن
کشف و بحث: زمینه، داستان، و توضیح یا کاربرد مَثَل چیست؟
یادداشتها:

الف) زمینة این مثل نیز مانند دیگر مثل‌هایی است که در متی 13:3-35 و لوقا 13:18-21 نقل شده، و نشان می‌دهد که عیسی مثل‌های خمیرمایه و دانة خردل را در پیوند مستقیم با مثل برزگر و مثـل گندم و کرکاس خطاب به مردم بیان نمود.

ب) داستان این مثل در لوقا 13:20-21 و متی 13:33 یافت می‌شود.

ج) توضیح یا کاربرد. عیسی توضیحی در مورد این مثل نمی‌دهد. به همین جهت تعبیر آن را باید در خود داستان و چارچوبِ آن جست. (رجوع کنید به قسمت 6).

3- تعیین جزئیات مربوط و نامربوط در مثل
تعلیم: عیسی هرگاه می‌گوید: «ملکوت خدا مِثلِ ...است»، می‌خواهد به ما بیاموزد که در دوران سلطنت کنونی خدا بر زمین چه اتفاق خواهد افتاد و نیز دَر زمان سلطنت نهایی خدا به‌هنگامِ بازگشـت مسـیح چـه اتفاقاتی رخ خواهد داد. وقایعی که در مثل‌های عیسـی توصـیف شـده اسـت، قطعـاً همگی تـا روز داوری نهایی بوقوع خواهد پیوست. این بدان معنا است که وقایع مثل‌هـای مسـیح بـه مـردم امـروز نـیز مربـوط می‌شود و در مورد آنان نیز مصداق دارد! هر یك از مثل‌های مسـیح امـروزه نـیز بـرای من و شـما پیـامی دارد!!!
کشف و بحث: کدامیك از جزئیاتِ این مَثَل واقعاً اصلی یا مربوط می‌باشند؟
یادداشتها:

الف) خمیرمایه. خمیرمایه جزو جزئیات مربوط و اصلی در مثل است، زیرا عیسی ملکوت خدا را به آن تشبیه می‌کند.
بااینحال، مسیحیان مختلف در مورد خمیرمایه تعابیر و تفاسیر مختلفی ارائه داده‌اند. در کتاب‌مقـدس، یك نماد بخصوص ممکن است بسته به متن، معنایی مثبت یا منفی داشته باشد. برای مثال، نمـادِ «مـار»

در پیدایش 3:13 معنای منفی دارد و نمایانگر شیطان است که حوا را فریب داد و او را به گناه واداشت (این نماد در مزمور 140:3، امثال 23:32، اشعیا 27:1، متی 23:33، دوم قرنتیان 11:3 و مکاشفه 12:9 نیز معنای منفی دارد). اما این نماد در اعداد 21:8 معنای مثبت دارد. «مار» در اینجا نمادی است از عیسی مسیح که بر صلیب بلند کرده شد (در یوحنا 3:14 نیز معنای مثبت دارد). به همین ترتیب، نماد «خمیرمایه» در متی 16:6 معنای منفی دارد: عیسی در آنجا به مردم هشدار می‌دهد که از تعالیم و مذهب‌گرایی فریسیان و صدوقیان برحذر باشند. آنان چنین تعلیم می‌دادند که انسان با تلاش و کوشش خودش عادل می‌شود و نجات می‌یابد. مذهب در نظر آنان صرفاً تظاهر به رعایت رسوم و قوانین ساخته و پرداختهٔ بشر بود. آنان نمی‌خواستند کسی از جان و دل در پی عدالت و حقیقت باشد. بنابراین عیسی مذهب و تعالیم آنان را «خمیرمایه» خواند، زیرا درست مانند ماده‌ای که بسرعت در همه جا گسترش می‌یابد، هم بر زندگی خودشان و هم بر زندگی دیگران تأثیری مخرب بر جای می‌گذاشت. نماد «خمیرمایه» در اول قرنتیان 5:6-8 نیز دارای معنای منفی است. پولس در این قسمت در مورد نابجا فخر کردن به عطایای روحانی هشدار می‌دهد. مسیحیان قرنتس به عطایای روحانی‌شان فخر می‌کردند، اما در عین حال تفرقه و بی‌بند و باری جنسی را نیز در کلیسا تحمل می‌نمودند. گناه اصلی کلیسای قرنتس، غرورِ روحانی بود. اما در مثل مورد بحث ما، نماد «خمیرمایه» معنایی مثبت دارد، زیرا عیسی بوضوح تعلیم می‌دهد که منظور از آن، «ملکوت یا پادشاهی خدا» است، یعنی «سلطنت و حاکمیت خدا که مسیحیان در قلب و زندگی خود با دل و جان آن را اذعان می‌دارند.» خاصیت خمیرمایه این است که آنقدر عمل می‌کند تا سرانجام تمام خمیر را تخمیر می‌سازد. بدین ترتیب، خمیرمایه در اینجا نمایانگر تأثیر دگرگون‌کنندهٔ ملکوت خدا در زندگی است!

4- تشخیص پیام اصلی مثل
بحث: پیام اصلی این مثل چیست؟
یادداشتها:
مثلِ خمیرمایه در لوقا 13:20-21، درباره « رشد ملکوت خدا » است. پیام اصلی مثل این است: « آنگاه که روند حاکمیت خدا در قلوب مسیحیان آغاز می‌شود، تأثیر آن آنقدر ادامه می‌یابد تا سرانجام همه چیز را دگرگون و احیا سازد! » این مثل بویژه بر رشد درونی ملکوت خدا تأکید دارد (ر.ش. لوقا 17:21). حاکمیت خدا در قلوب مسیحیان، بر تمامی جنبه‌های زندگی شخصی آنان تأثیر می‌گذارد ، باعث نجاتشان می‌شود، آنان را پایدار و مستحکم نگاه می‌دارد، از لحاظ شخصیتی و رفتاری آنها را متحول می‌سازد، و به روابط، کار و خدمتشان بُعدِ تازه‌ای می‌بخشد. «درك و اذعانِ کار پرقدرت خدا» در رابطه با رشد درونی ملکوتش ، یکی از مهم‌ترین ویژگیهای ملکوت خدا است. قوم حقیقی ملکوت خدا، پیوسته اذعان می‌دارند که خدا در تمام امور مربوط به رشد درونی ملکوت خود، حاکم مطلق است. ملکوت خدا در مرحلهٔ نهایی سرانجام تمامی جنبه‌های شخصیتی کسانی را که متعلق به آسمان و زمین جدید هستند، تحت تأثیر قرار می‌دهد و به عبارت دیگر، مسیحیان کاملاً شبیه مسیح می‌شوند (دوم قرنتیان 3:18؛ اول یوحنا 3:1-3).

ج) مثل دانهٔ خردل.
قرائت: متی 13:31-32؛ مرقس 4:30-32؛ لوقا 13:18-19.

1- درك داستان طبیعی مَثَل
بحث: چه عناصری در داستان مطابق واقعیات زندگی روزمره‌اند؟
یادداشتها:

الف) دانه خردل. اصل و منشأ این دانه که از تمام دانه‌های دیگر کوچکتر است، سرزمین مصر است. دانهٔ خردل معمولاً در ضرب‌المثل‌ها نشاندهندهٔ چیزی است که در آغاز بسیار کوچك است و به چشم نمی‌آید. اما این دانه گرچه در ابتدا کوچك و حقیر است، بزودی رشد می‌کند و به درختی بزرگ تبدیل می‌شود.

ب) درخت خردل. در سرزمین فلسطین، درخت خردل درخت بسیار بزرگی است که بلندی آن به سه تا پنج متر می‌رسد. برگهای این درخت در فصل پاییز سفت می‌شود و در نتیجه پرندگان بسیاری می‌آیند و در آن آشیانه درست می‌کنند. در کتاب‌مقدس می‌خوانیم که پرندگان بر شاخه‌های این درخت «آشیانه می‌گیرند». بنابراین، پرندگان به شاخه‌های این درخت پناه می‌آورند تا از باد و طوفان در امان باشند، استراحت کنند، و در سایهٔ آن از گرمای سوزانندهٔ آفتاب مصون باشند. نیز می‌آیند تا از دانه‌های بسیار کوچك آن طعام برگیرند -نکته‌ای که در این مثل به آن اشاره نشده است. بنابراین در مجموع تصویر درخت خردل بیانگر مکانی است ایده‌آل جهت بنای منزل!

2- بررسی چارچوب آنی مَثَل و تعیین عناصر آن
کشف و بحث: زمینه، داستان، و توضیح یا کاربرد مَثَل چیست؟
یادداشتها:

الف) زمینة این مثل نیز مانند دیگر مثل‌هایی است که در متی 13:3-35 و لوقا 13:18-21 نقل شده، و نشان می‌دهد که عیسی مثل‌های خمیرمایه و دانهٔ خردل را در پیوند مستقیم با مثل برزگر و مثـل گندم و کرکاس خطاب به مردم بیان نمود.

ب) داستان این مثل در متی 13:31-32، مرقس 4:30-32، و لوقا 13:18-19 یافت می‌شود.

ج) توضیح یا کاربرد. عیسی توضیحی در مورد این مثل نمی‌دهد. به همین جهت تعبیر آن را باید در خود داستان و چارچوبِ آن جست. (رجوع کنید به قسمت 6).

3- تعیین جزئیات مربوط و نامربوط در مثل

کشف و بحث: کدامیك از جزئیاتِ این مَثَل واقعاً اصلی یا مربوط می‌باشند؟
یادداشتها:

الف) دانه خردل. دانهٔ خردل جزو جزئیات مربوط و اصلی مثل است، زیرا عیسی ملکوت خدا را به آن تشبیه می‌کند. این دانه از آنجا که کوچکترین دانه‌ها است، نمایانگر حقیر و ناچیز بودنِ مراحل آغازین رشد ملکوت خدا در دنیا است.

ب) درخت خردل. درخت خردل نیز از جزئیات اصلی و مربوط مثل است، زیرا دانهٔ خردل در نهایت به درختِ خردلِ بسیار مفیـدی تبـدیل می‌شـود. درخت خـردل، کـه درخت بسـیار بـزرگی اسـت و مـأوای پرندگان آسمان، نمایانگر نتایج مهم و عظیم ملکوت خدا در دنیا می‌باشد.

4- تشخیص پیام اصلی مثل
بحث: پیام اصلی این مثل چیست؟
یادداشتها:
مثلِ دانه خردل در مرقس 4:30-32، درباره « رشد ملکوت خدا » است.
پیامِ اصلی مثل این است: « ملکوت خدا گرچه در ابتدا کوچـك و نـاچیز به‌نظـر می‌رسـد و چنـدان بـه چشم نمی‌آید، در نهایت رشد می‌کنـد و نتـایج عظیمی در دنیـا ببـار می‌آورد! » این مثـل بـویژه بـر رشـد محسوس و مرئی ملکوت خـدا در خـارج تأکیـد دارد (ر.ج. مـتی 24:14). حـاکمیت خـدا در دل و زنـدگی مسیحیان، سرانجام بر تمام سطوح و جنبه‌های زندگی این دنیا تأثیر می‌گذارد : باعث می‌شود بسیاری در دنیا نجات یابند و زندگی‌شان از لحاظ خانوادگی، تحصیلی، بهداشـتی، دولـتی، قضـایی، صـنعتی، تجـاری و غیره، کاملاً احیا و دگرگون شود و بُعدِ تازه‌ای پیـدا کنـد. «درك و اذعـانِ کـار پرقـدرت خـدا» در رابطـه بـا رشد بیرونی ملکوتش ، یکی از مهم‌ترین ویژگیهای ملکوت خدا است. قوم حقیقی ملکـوت خـدا، پیوسـته اذعان می‌دارند که خدا در تمام امور مربوط به رشد بیرونی ملکوت خود، حاکم مطلق است. ملکوت خدا آنگاه که در نهایت بطور کامل تحقق یابد، هرآنچه را که متعلق به آسمان و زمینِ جدید است در بر خواهـد داشت، و مسیحیان از تمـام ملـل مختلـف دنیـا، جلال و شـکوه و افتخـار فرهنگهایشـان را تمامـاً وارد آن خواهند ساخت و هر اندیشه‌ای را مطیع مسیح خواهند نمود (دوم قرنتیان 10:3-6). هیچ چـیز گنـاه‌آلود یـا ناپاك هرگز به آن راه نخواهد یافت (متی 13:41؛ مکاشفه 21:3-6).

د) مقایسهٔ مثل‌های راجع به رشد ملکوت

قرائت: 1) مرقس 4:3-9؛ 2) مرقس 4:26-29؛ 3) مرقس 4:30-32 و متی 13:31-34.
کشف و بحث: این مثل‌ها چه شباهتی به یکدیگر دارند؟
یادداشتها:

1- مثل برزگر. این مثل بر مسؤولیت انسان در قبال بذر، یعنی کلام خدا، تأکید دارد. دانه نمی‌تواند ریشه بدواند، جوانه بزند، و رشد کند و میوه دهد، مگـر آنکـه در خـاك نیکـو بیفتـد. بـه عبـارت دیگـر، پیـام عهدجدید تنها زمانی به بار خواهد نشسـت و ثمـر خواهـد داد کـه دل انسـان بـدان پاسـخ مثبت دهـد. این مسؤولیت همیشه متوجه انسان است که به کلام خدا پاسخ مثبت دهد. روزی یکی از علمـای شـریعت از عیسی پرسید: «ای استاد، چه کنم تا وارث حیات جاودانی گـردم؟» عیسـی بـه او گفت، «در تـورات چـه نوشته شده است و چگونه می‌خوانی؟» جواب داد، «اینکه خداوند خدای خود را به تمام دل و تمـام نفس و تمام توانایی و تمام فکر خود محبت نما و همسایهٔ خود را مثـل نفس خـویش.» عیسـی فرمـود: «نیکـو جواب دادی. چنین بکن که خواهی زیست.» (لوقا 10:25-28). واعظ یا معلم کلام خدا باید نه فقط این کلام را توضیح دهد، بلکه همواره دل مخاطبین را به چالش گیرد تا به کلام خدا لبیك گوینـد و بـدان پاسـخ مثبت دهند !

2- مثل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند. این مثل بر اقتدار و حاکمیت الهی در رابطه با بذر، یعنی استقرار و گسترشِ ملکوت او از طریق کلام و روحش، تأکید دارد. منشاء و سرچشمهٔ اصلی رشد جسمانی و روحانی، نه انسان بلکه فقط و فقط خدا است. تنها خدا است که باعث استقرار و گسترش ملکوت خود می‌شود. و تنها او است که باعث می‌گردد اقتدار و حاکمیتش در قلوب و جنبه‌های مختلف زندگی تمام مردم تثبیت گردد و گسترش یابد. بخاطرِ ارادهٔ حاکم و پرقدرت او است که دانهٔ روحانی یعنی کلام خدا، با قدرت تمام در دل مردم، و به تبع آن در کل جامعه، تأثیری عمیق بر جای می‌نهد.

3- مَثَل خمیرمایه و مثل دانهٔ خردل. مثل برزگر و مثل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، بر آنچه ما باید انجام دهیم و آنچه خدا با کلامش می‌کند، تأکید دارند. اما در مثل خمیرمایه و مثل دانهٔ خردل، تأکید بر نتایج عظیم و فراوان رشد روحانی است آنگاه که انسان در این زمینه با خدا همکاری می‌کند. فیلیپیان 2:12-13 می‌فرماید: «پس...نجات خود را با ترس و لرز بعمل آورید. زیرا خدا است که در شما برحسب رضامندی خود هم اراده و هم فعل را به عمل ایجاد می‌کند». بنابراین وقتی نجات خود را به عمل می‌آوریم (مثل برزگر) چون خدا در درون ما مشغول کار است (مثل دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند)، نتیجهٔ قطعی همانا رشد عظیم درونی (مثل خمیرمایه) و رشد و گسترش چشمگیر بیرونی است (مثل دانه خردل)! مثل خمیرمایه بر این رشد درونی تأکید دارد که عامل آن، حاکمیت خدا در دل و زندگی مردم است. مثل دانه خردل نیز بر رشد محسوس و مرئی بیرونی تأکید دارد که باز عاملِ آن، اقتدار و حاکمیت خدا در دل و زندگی مردم است.

ه) خلاصهٔ تعالیم اصلی مثل‌های مربوط به رشد

بحث: تعالیم یا پیامهای اصلی در مثل‌های مربوط به رشد چیست؟ عیسی می‌خواهد چه چیزی را بدانیم یا به آن ایمان بیاوریم ؛ او می‌خواهد که ما چه باشیم یا چه بکنیم ؟

یادداشتها:

الف) پیام اصلی. پیام اصلی این مثل‌ها که همگی راجع به رشد ملکوت خدا است، این است: « وقتی انسان به کلام خدا پاسخ مثبت دهد و در دل و زندگی خود با کارِ مقاومت‌ناپذیرِ او همکاری کند، نتیجه‌اش رشدِ عظیم و فراوان خواهد بود: هم رشد در زندگی درونی و بیرونی خود انسان، و هم رشد در کل جامعهٔ بشری. » فیلیپیان 2:12-13 می‌فرماید: «نجات خود را با ترس و لرز به عمل آورید. زیرا خدا است که در شما برحسب رضامندی خود هم اراده و هم فعل را به عمل ایجاد می‌کند». وقتی انسان داوطلبانه و از جان و دل با کارِ پرقدرت خدا همکاری می‌کند، نتیجهٔ قطعی چنین همکاری همانا رشد فراوان خواهد بود!

مثل برزگر بر مسؤولیت انسان مبنی بر دادن پاسخ مثبت به کلام خدا تأکید دارد. مَثَلِ دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، بر کار پرقدرت و مقاومت‌ناپذیرِ کلام و روح خدا در مردم و در دنیا تأکید می‌نهد. مثل خمیرمایه بر رشد درونی ملکوت خدا، و مثل دانهٔ خردل بر رشد بیرونی آن تأکید دارد. عامل این رشد، اقتدار و حاکمیت خدا است در زندگی افراد و نیز در کل جامعهٔ بشری.

ب) رشد روحانی يك سرّ است. مرقس 4:26-27 راجع به سرّ یا راز رشد ملکوت صحبت می‌کند. هیچ کس نمی‌تواند راز رشد جسمانی یا روحانی را بدرستی توضیح دهد. ما می‌توانیم شاهد رشد و ثمردهی باشیم، اما هرگز نمی‌توانیم منشاء رشد یا ثمردهی کسی باشیم. در واقع یوحنا 15:15 می‌گوید که انسان بخودی خود هیچ کاری نمی‌تواند انجام دهد. او تنها زمانی می‌تواند با ایمان حقیقی بسوی خدا روی آورد که خود خدا فیض و قدرت این کار را به او عطا کند. انسان تا تولد تازه نیابد و از نو مولود نشود، نمی‌تواند توبه کند و ایمان آورد (ارمیا 31:18؛ یوحنا 3:3-8؛ اول قرنتیان 4:7؛ افسسیان 2:8؛ فیلیپیان 1:29؛ 2:12-13؛ 4:13). تنها بخاطر ارادهٔ حاکم و پرقدرت خدا است که گفته‌های کتاب‌مقدس بر قلوب و زندگی مردم، و به تبع آن بر کل جامعه بشری تأثیری نیرومند و ماندگار بر جای می‌نهد. مسیحیان البته می‌توانند به گمشدگان بشارت دهند و نجات‌یافتگان را شاگرد سازند، اما هرگز نمی‌توانند باعث شوند که مردم تولد تازه بیابند، از لحاظ روحانی رشد کنند، یا ثمر آورند. عامل این نوع رشد فقط و فقط خود خدا است (اول قرنتیان 3:5-9)! بنابراین مسیحیان باید کار خدا را به خود او واگذارند و مطمئن باشند او کار خود را به انجام خواهد رساند!

ج) کلام خدا دارای قدرت بالقوهٔ عظیمی است. مرقس 4:28 در مورد قدرت بالقوهٔ دانه، یعنی کلام خدا، صحبت می‌کند. کلام خدا بی‌آنکه محتاج کمك انسان باشد، می‌داند باید چه کند و چگونه و چه زمان عمل کند (اشعیا 55:10-11)! کلام خدا با اقتدار در دل مردم کار می‌کند و هیچ کس و هیچ چیز را یارای مقاومت در برابر آن نیست (ارمیا 23:28-29؛ عبرانیان 4:12). کلام خدا از شخصی به شخص دیگر و از ملتی به ملت دیگر منتقل می‌شود و بدین گونه گسترش می‌یابد (اعمال 9:10و20). این کلام قدرت خود را در تمامی سطوح زندگی متجلی می‌سازد (اول پطرس 1:22-2:3). به همین خاطر است که مسیحیان هر چه در توان دارند بکار می‌بندند تا کلام خدا در همه جا موعظه شود و در تمامی سطوح و جنبه‌های زندگی مردم مورد پذیرش و اطاعت قرار گیرد، از خانواده و کلیسا و دولت گرفته تا آموزش و پرورش و زراعت و صنعت و تجارت و وسایل ارتباط جمعی.

د) حصاد که موعد آن بازگشت مسیح است، زمان پیروزی نهایی است. مرقس 4:29 در مورد پیروزی نهایی در آخر زمان، یعنی موعد برداشت حصاد، صحبت می‌کند. ملکوت خدا سرانجام بطور قطع پیروز خواهد شد! حصاد پیوسته در حال آماده شدن است، و سرانجام در زمانی که خود خدا تعیین می‌کند، عیسی مسیح باز خواهد گشت و تمام ایمانداران را در حضور تخت خود گرد آورده، به اتفاق آنان بر زمین جدید فرود می‌آید. و آنوقت است که شاهد تحقق یافتن نهایی ملکوت خدا خواهیم بود. نقشه و برنامهٔ خدا برای ملکوتش باید به انجام رسد، و قطعاً نیز چنین خواهد شد!

ه) ملکوت خدا از طریق بذرپاشی در بیرون، استقرار می‌یابد. مثل‌های برزگر، گندم و کرکاس، دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند، و دانه خردل، همگی این تعلیم را می‌دهند که عیسی مسیح همواره از طریق پاشیده شدن بذر در بیرون ، وارد قلب افراد می‌شود. درست همانطور که هیچ کس نمی‌تواند به تنهایی خود را بالا کشد، هیچ کس نیز نمی‌تواند به تنهایی و با تلاش و کوشش خود، یا اندیشه و گفتار خودش، وارد ملکوت خدا شود! خدا است که در کمال اقتدار همواره ابتکار عمل را در دست دارد و مردم را بسوی مسیح می‌کِشد (یوحنا 6:33 و 44). او مقتدارانه ابتکار عمل را بدست می‌گیرد و عیسی و سایرین را می‌فرستد تا بذر انجیل را در دلتان بکارند. آری، پیش از آنکه بتوانید به پیام انجیل لبیك گویید یا حتی در اندیشهٔ توبه و ایمان باشید، آنان انجیل را خطاب به شما موعظه می‌کنند و بدین ترتیب بذر کلام را در دلتان می‌کارند (اعمال 13:46-48؛ رومیان 10:14-17؛ افسسیان 2:8؛ فیلیپیان 1:29). خدا توسط روح‌القدس کار می‌کند و باعث می‌شود بذر انجیل جوانه زده، رشد کند و میوه آورد، و هیچ کس را یارای مقاومت در برابر کار او نیست (اشعیا 55:10-11؛ دوم تسالونیکیان 2:13-15).

و) ملکوت خدا از درون به بیرون گسترش می‌یابد. مَثَل خمیرمایه و دانه خردل این تعلیم را می‌دهند که وقتی سلطنت و حاکمیت مسیح از طریق کلام خدا و روح‌القدس در دل کسی ریشه می‌دواند، از درون رفته رفته به بیرون نیز گسترش می‌یابد و در آنجا نیز عمل می‌کند! سلطنت مسیح آنقدر به روند تأثیرگذاری خود ادامه می‌دهد تا سرانجام همه چیز احیا و دگرگون شود. «پادشاهی مسیح از درون» به تك تك جنبه‌های وجود فرد مسیحی رخنه می‌کند و باعث می‌شود افکار، انگیزه‌ها، حالات، نگرشها، شخصیت، طرز رفتار و گفتار، روابطش با دیگران، و حتی نحوهٔ خدمت او بکلی دگرگون شود، درست همانطور که خمیرمایه به تمام خمیر رخنه می‌کند و بر آن تأثیر می‌گذارد. و اما «پادشاهی مسیح از بیرون» نیز بر زندگی شخصی فرد مسیحی، بر شرایط و موقعیتش، و بالاخره بر زندگی خانوادگی‌اش و بر کل جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند، تأثیری ماندگار بر جای می‌نهد، درست همانطور که درخت خردل به آشیانه‌ای امن برای پرندگان آسمان تبدیل می‌شود.

پادشاهی مسیح پیوسته در حال تأثیرگذاری بر تك تك جنبه‌های زندگی بشری است. پولس در دوم قرنتیان 10:5 هدف خود را بعنوان یك خادم مسیح اینطور عنوان می‌کند: «خیالات و هر بلندی را که خود را به‌خلاف معرفت خدا می‌افرازد به‌زیر می‌افکنیم، و هر فکری را به اطاعت مسیح اسیر می‌سازیم.» ملکوت خدا نه تنها مردم را به ایجاد رابطه‌ای شخصی با خدا دعوت می‌کند، بلکه هدفش این است که هر فکری را نیز مطیع -و در نتیجه هماهنگ- با فکر مسیح سازد. پادشاهی مسیح هر روز زبانهای بیشتری را وامی‌دارد به اینکه اقرار کنند مسیح خداوند است، و زانوان بیشتری را در حضور او خم می‌سازد (فیلیپیان 2:9-11).

نتیجهٔ عظیم رشد ملکوت خدا در دنیا این است که تمامی مظاهر فرهنگ و تلاش انسانی رفته رفته برکت می‌یابد. نه تنها کلیسا، بلکه علم، هنر، ادبیات، آموزش و پرورش، زراعت، تجارت، صنعت، دولت، و تمامی دیگر مظاهر اندیشه و تلاش بشری، جملگی رفته رفته در نتیجهٔ کار مسیحیان در جامعه برکت می‌یابد. مسیحیان در سراسر تاریخ مسیحیت، همواره در تأسیس بیمارستانها، مراقبت از معلولین، لغو برده‌داری، اعادهٔ حقوق زنان، ریشه‌کن‌سازی فقر، و آموزش به بی‌سوادان، نقشی عمده ایفا کرده‌اند و تأثیری انکارناپذیر بر جای نهاده‌اند. مسیحیان همواره در ترویج درستکاری و مبارزه با فساد در دستگاه‌های حکومتی و تجاری پیشقدم شده‌اند، و در خصوص نحوهٔ رفتار با اسرای جنگی، زنان، طبقات کارگر و اقشار محروم جامعه، تأثیری شگرف از خود بر جای نهاده‌اند. آری، ملکوت خدا مروّج راستی، محبت، تقدس، وفاداری، صداقت، شهامت، عدالت و غیره در میان مردم دنیا است! البته تعلیم کتاب‌مقدس این نیست که این کمال‌مطلوب پیش از بازگشت مسیح تحقق خواهد یافت. ملکوت خدا تنها در پی واقعهٔ شگفت‌انگیز بازگشت مسیح، بطور کامل و نهایی استقرار خواهد یافت. اما تا آن هنگام، ملکوت خدا از طریق اعلام پیام انجیل و نیز اطاعت مسیحیان از کلام خدا، پیوسته به رشد و گسترش خود ادامه می‌دهد.

ز) مظاهر بیرونی ملکوت خدا به تدریج آشکار خواهد شد. مَثَل دانه خردل به ما این تعلیم را می‌دهد که ملکوت خدا در ابتدا بظاهر بسیار کوچك و ناچیز است، اما همین آغاز کوچك، رشد می‌کند و نتایج عظیمی به‌بار می‌آورد. نیز مطابق متی 13:11، این حقیقت یك «راز» یا «سرّ» است، و بنابراین نیاز به توضیح و تأکید مجدد دارد.

پیروان وفادار عیسی اغلب افراد عجولی بودند. این گروه به نسبت چنان ضعیف و قلیل بودند که بعید نیست گاه دچار یأس و نومیدی شده باشند. بعلاوه، آنان می‌خواستند بلافاصله یا لااقل در آینده‌ای نزدیك شاهد انقلاب و ایجاد تحولاتی عظیم و خارق‌العاده باشند (متی 8:21-9؛ لوقا 9:54؛ یوحنا 6:15؛ اعمال 1:6). آنها انتظار داشتند که مسیح بیدرنگ دنیا را متحول سازد، قومش را به ملکوت خود ببرد، و تمام

دشمنانش را نابود سازد (ر.ش. متی 3:10-12). آنان ممکن است به پیشگویی‌های عهدعتیق می‌اندیشیدند که از جلال یافتنِ اسرائیل و گسترش آن در میان ملل دنیا و اهمیت کیهانی این پدیده در دوران مسیحایی خبر می‌داد (پیدایش 22:17-18؛ مزمور 72:8-11؛ ر.ش. اشعیا 54:2-3؛ اشعیا فصل‌های 60-62؛ ارمیا 31:31-40؛ 32:36-44؛ عاموس 9:11-15؛ میکاه 2:12-13؛ میکاه فصل 5؛ زکریا فصل 2؛ 8:18-23، و غیره). برای مثال، «قومهای بسیار و امت‌های عظیم خواهند آمد تا یهوه صبایوت را در اورشلیم بطلبند و از خداوند مسألت نمایند...در آن روزها ده نفر از همهٔ زبانها و امت‌ها به دامن شخص یهودی چنگ زده، متمسّك خواهند شد و خواهند گفت، "همراه شما می‌آییم زیرا شنیده‌ایم که خدا با شما است."» (زکریا 8:22-23). یهودیان و پیروان مسیح به‌هنگام اندیشیدن به اینگونه آیات در عهدعتیق، احتمالاً آنها را خارج از متن یا بدون در نظر گرفتن مکاشفهٔ عهدجدید در مورد اسرائیل، تعبیر و تفسیر می‌کردند.

در همان عهدعتیق تعلیم داده شده که نتایج عظیم روحانی اغلب آغازی کوچك و ناچیز دارند (ر.ش. اشعیا 8-9؛ 11:1؛ 53:2-3؛ حزقیال 17:22-24؛ دانیال 2:34-35و44؛ زکریا 4:10). برای مثال، «خداوند یهوه چنین می‌فرماید، "من سرِ بلندِ سرو آزاد را گرفته، آن را خواهم کاشت و از سرِ اغصانش شاخهٔ تازه کنده، آن را بر کوه بلند و رفیع غرس خواهم نمود. آن را بر کوه بلند اسرائیل خواهم کاشت و آن شاخه‌ها روییده، میوه خواهد آورد و سرو آزاد قشنگ خواهد شد که هر قِسم مرغان بالدار زیر آن ساکن شده، در سایهٔ شاخه‌هایش آشیانه خواهند گرفت. و تمامی درختان صحرا خواهند دانست که من یهوه درختِ بلند را پست می‌کنم و درخت پست را بلند می‌سازم، و درخت سبز را خشك، و درخت خشك را بارور می‌سازم. من که یهوه هستم این را گفته‌ام، و بجا خواهم آورد.» (حزقیال 17:22-24).

این حقیقت که ملکوت خدا در ابتدا آغازی کوچك و ناچیز دارد اما بتدریج رشد می‌کند و نتایج بسیار عظیم به‌بار می‌آورد ، در عهدجدید مورد تأیید قرار می‌گیرد. لوقا 12:32 می‌فرماید: «ترسان مباشید ای گلهٔ کوچك ، زیرا که مَرْضی پدر شما است که ملکوت را به شما عطا فرماید». و در اول قرنتیان 1:26-31 می‌خوانیم: «زیرا ای برادران دعوت خود را ملاحظه نمایید، که بسیاری برحسب جسم حکیم نیستند و بسیاری توانا نی، و بسیاری شریف نی. بلکه خدا جهّال جهان را برگزید تا حکما را رسوا سازد، و خدا ناتوانان عالم را برگزید تا توانایان را رسوا سازد. و خسیسان دنیا و محقران را خدا برگزید بلکه نیستیها را تا هستیها را باطل گرداند. تا هیچ بشری در حضور او فخر نکند. ل'کن از او شما هستید در عیسی مسیح که از جانب خدا برای شما حکمت شده است و عدالت و قدوسیت و فدا. تا چنانکه مکتوب است هر که فخر کند، در خداوند فخر نماید».

مَثَل‌های راجع به رشد در عهدجدید به ما این تعلیم را می‌دهند که حاکمیتِ فیض خدا، هر قدر هم که در ابتدا ناچیز و محقر جلوه کند ، سرانجام رشد می‌کند و گسترش یافته، دلهای افراد بیشتری را تصاحب می‌کند و رفته رفته بر زندگی مردم و بر تمامی مظاهر حیات بشری حاکم می‌گردد. این مثل‌ها پیروان مسیح را تشویق می‌کنند به اینکه صبور و مطیع باشند، به او توکل کنند، و به دعا و اعلان پیام انجیل ادامه دهند، زیرا نقشه و برنامهٔ خدا قطعاً به انجام خواهد رسید و هرگز ناتمام نمی‌ماند! هرگاه انجیل ملکوت به سراسر دنیا موعظه شد و تمام امت‌ها شاهد آن بودند، آنگاه پایان کار جهان قطعاً فرا خواهد رسید (متی 24:14)!

5 دعا (8 دقیقه)

دعای واکنشی

در واکنش به آنچه که امروز آموختید، به‌نوبت دعاهایی کوتاه به‌حضور خدا بکنید.

یا گروه را به دسته‌های دو نفری یا سه نفری تقسیم کنید تا در واکنش به آنچه که امروز آموختید، به حضور خدا دعا کنید.

6 تکلیف (2 دقیقه)

برای جلسه بعد

(رهبر: این تکلیف را به‌صورت نوشته به اعضای گروه بدهید یا بخواهید که آن را در دفتر یادداشتشان رونویسی کنند).

- تعهد: نسبت به شاگردسازی و بنای کلیسا و موعظهٔ ملکوت احساس تعهد کنید.

برای یك فرد یا یك گروه مثل‌های «دانه‌ای که در نهان رشد می‌کند»، «خمیرمایه»، و «دانه خردل» را موعظه کنید، یا تعلیم دهید یا بررسی نمایید.

- وقت خلوت: هر روز به اندازهٔ نصف فصل از اول سموئیل 15، 16، 17 و 18 بخوانید. از روش حقیقت دلخواه استفاده کنید. یادداشت بردارید.
- به خاطر سپردن: در مورد آیه حفظی جدید، یعنی رومیان 2:15، تفکر کنید و آن را به خاطر بسپارید. 5 آیه آخری را که حفظ کردید، هر روز تکرار کنید.
- دعا: در این هفته برای یك شخص یا یك چیز مشخص دعا کنید و ببنید که خدا چه می‌کند (مزمور 5:3).
- آمادگی: مطالعهٔ کتاب‌مقدس از رومیان 3:1-20. از روش «پنج گام» استفاده کنید.
- پوشهٔ مربوط به «موعظهٔ ملکوت خدا» را تکمیل کنید.